

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Η'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΑΡΙΘ. 7

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Ἡ εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον γενομένη πρό τινας εἰσήγησις τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου περὶ τῆς ἐπενεχτέας μεταρρυθμίσεως τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἀμεσος υἱοθέτησις αὐτοῦ ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ Συμβουλίου, τὴν ὁποίαν ἤδη ἡ «Ἐκκλησία» ἀνήγγειλε, σημειοῖ σπουδαῖον σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν παρ' ἡμῖν. Τούτου ἕνεκα νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀπὸ τῶν σελίδων τῆς «Ἐκκλησίας» ἀνάπτυξις τῆς συντελουμένης ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ὀρθοδόξων ἑλληνοπαίδων μεταρρυθμίσεως.

Τρία εἶνε τὰ κύρια σημεῖα, περὶ τὰ ὁποῖα διατριβεί ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Καθηγητοῦ· τὸ μὲν ὁ ἀπαιτούμενος διὰ τὴν καρποφόρον διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν χρόνος, τὸ δὲ ἡ λογικὴ καὶ ψυχολογικὴ συστηματοποιήσις τῶν διδασκῶν εἰς τὰς διαφόρους τάξεις μαθημάτων, καὶ εἶτα ἡ ὑφ' αὐτοῦ τῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν χρησιμοποιουμένων διδασκτικῶν βιβλίων.

Δεδομένου δὴ ὅτι ὄντως ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν δὲν εἶνε ἡ ἀπλή καιξηρὰ παροχὴ ὠρισμένων θρησκευτικῶν γνώσεων, ἀλλ' ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐμφύτου θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν παιδῶν καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἀνάπτυξις θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς συνειδήσεως, ἀνάγκη ὅπως πρὸς τοῦτο παρέχεται ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη ἀκόμη νὰ ἀναπτύξῃ συστηματικὸν θρησκευτικὸν καταρτισμὸν τῶν ἑλληνοπαίδων διὰ σχολείων κατηχητικῶν καὶ νὰ προσέλθῃ οὕτω ἐπίκουρος εἰς τὴν ἐν τοῖς δημοσίοις σχολείοις διδασκαλίαν συμπληροῦσα αὐτῆς τὰ κενά, λογικὸν εἶνε νὰ ὀρισθῇ ὁ χρόνος τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν εἰς τρεῖς ὥρας καθ' ἑβδομάδα, μόνον δ' ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον ὡς ἐκ τοῦ ἀδιαχωρήτου τυχόν τοῦ προγράμματος, θὰ ἠδύνατο νὰ ὀρισθῇ διὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην ἄλλο δὲ ἀπάσας ἀνεξαιρέτως τὰς τάξεις.

Ἴσῃν ὁμοίως, ἂν μὴ καὶ σπουδαιότεραν σημασίαν ἔχει ἡ εἰς τὰς διαφόρους τάξεις μεθοδικὴ κατανομὴ τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ὡς γνωστόν, μέχρι

τοῦδε ταῦτα ἐδιδάσκοντο κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν :

Α'	Ἑλληνικοῦ :	Ἱστορία τῆς Π. Δ.
Β'	»	» Κ. Δ.
Γ'	»	Κατήχησις. — Ἐρμηνεῖα περικοπῶν τῆς Κ. Δ.—Λειτουργικὴ.
Α'	Γυμνασίου :	Ἐρμηνεῖα περικοπῶν Π. Δ.
Β'	»	» τῶν «Πράξεων».
Γ'	»	Χριστιανικὴ Ἡθικὴ
Δ'	»	Ἐκκλησ. Ἱστορία (μονόωρος).

Ἐντὶ τῆς ὅλως παραδόγου καὶ ὄντως ἀψυχολογήτου ταύτης κατανομῆς τῶν μαθημάτων νῦν προτείνεται ἡ ἀκόλουθος εἰς τὰ τοῦ νέου τύπου γυμνάσια :

Τάξις Α'	Παλ. Διαθήκη
» Β'	Καινὴ Διαθήκη
» Γ'	Ἐκκλησ. Ἱστορία
» Δ'	Λειτουργικὴ
» Ε'	Κατήχησις
» ΣΤ'	Χριστιανικὴ Ἡθικὴ.

Ἡ τοιαύτη ὁμοίως τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων κατανομὴ δὲν ἀποτελεῖ ἀπλήν μεταφορὰν αὐτῶν καὶ νέαν ἐναλλαγὴν θέσεως, ἀλλὰ τοῦτο μὲν μεθοδικὴν αὐτῶν κατάταξιν λογικῶς καὶ ψυχολογικῶς ἐπιβαλλομένην, τοῦτο δὲ ἐνσυνειδητοτέραν προσαρμογὴν τῆς ὕλης πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Μερικώτερον, ὡς πρὸς τὴν Α' γυμνασιακὴν τάξιν ἀποκρούεται ἡ μέχρι τοῦδε χρησιμοποιουμένη μέθοδος τῆς διδασκαλίας τῆς Παλ. Διαθήκης, ἥτις τὸ μὲν εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἱστορίαν τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ, τὸ δὲ ὄχι μόνον δὲν διήγειρε θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ συναισθήματα καὶ διαφέροντα, ἀλλὰ, πᾶν τὸνναντίον, κατ' ὄρθου νὰ παράγῃ τὰ ἀντίθετα ὅλως ἀποτελέσματα, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ ὑφ' αὐτοῦ παραδεδεγμένου διδασκτικοῦ βιβλίου κατεδίδαξε καὶ διδάσκαλον καὶ μαθητὰς εἰς ξηρὰν ἀπομνημόνευσιν τῆς ὕλης. Ἄλλ' ἡ Π. Δ. εἶνε ἱερὸν βιβλίον θεόπνευστον, περιέχει σπουδαίας θρησκευτικὰς ἀληθείας καὶ ὠραίας ἠθικὰς διδασκαλίας, παρέχει δὲ ὕλην προσφορωτάτην εἰς τὴν παιδικὴν ἀπλότητα καὶ ἀφέλειαν τῶν μικρῶν τῆς πρώτης γυμνασιακῆς τάξεως μαθητῶν. Πρὸς διδασκτικὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ὕλης ταύτης δεόν νὰ σταχυολογηθῶσιν αἱ κατάλληλοι ἐκ τοῦ κειμένου τῆς Π. Δ. περικοπαὶ ἐκ τῆς Γενέσεως, ἐκ τῶν Ψαλμῶν, τῶν Παροιμιῶν, τῶν Προφητῶν κλ., διατασσόμεναι ἐν τῷ βιβλίῳ κατὰ μεθοδικὰς ἐνότητας εἰς τε τὴν γλῶσσαν τοῦ πρωτοτύ-

που τῶν Ο' και ἐν παραφράσει, ἐπιστεφομένας, ἀνευ οὐδενὸς ἄλλου σχολίου, ὑπὸ ἀντιστοίχων και ἀναλόγων ἀσμάτων ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀματογραφίας, ἐμφαινόντων τὴν σχέσιν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας πρὸς τὴν θρησκείαν τῆς Π. Δ. Εἰς τὸν διδάσκαλον ἐπαφίεται ἡ μεθοδικὴ ἀνάπτυξις και μετὰδοσις τῶν κυρίων ἐν ἐκάστη περικοπῇ θρησκευτικῶν ἀληθειῶν και ἡ ἀποφυγὴ τῶν δυσλήπτων ὑπὸ τῆς παιδικῆς διανοίας και δευτερευόντων διὰ τὸν ἀμεσον σκοπὸν τῆς διδασκαλίας τῆς Π. Δ. στοιχείων. «Ἡ τοιαύτη χρησιμοποίησις τῆς Π. Δ. — λέγεται ἐν τῇ εἰσηγήσει — θὰ παρείχε πραγματικῶς ζωντανὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν», τὸ δὲ μέγα και ἱερὸν ὄντως, ἀλλ' ἀγνωστον εἰς τὸν λαὸν μας τοῦτο διβλίον θὰ καθίστατο πάλιν κτήμιά του, και ἡ κατάλληλος δ' αὐτοῦ διδακτικὴ ἐκμετάλλευσις θὰ ἐκαλλιέργει, θὰ ἀνέπτυσσε και θὰ διηύρυνε τὸ ἔμφυτον θρησκευτικὸν συναίσθημα κατὰ τὸν τρόπον τοιοῦτον, ὥστε εὐκόλως και φυσικῶς νὰ οἰκοδομηταί ἐπ' αὐτοῦ και νὰ προσλαμβάνηται ἡ μετὰ τὴν Π. Δ. προσφερομένη εἰς τοὺς παῖδας χριστιανικὴ διδασκαλία.

Διὰ τὴν Β' γυμνασιακὴν τάξιν τὸ κείμενον τῶν Εὐαγγελίων δύναται νὰ παρέχεται εἰς τοὺς μαθητὰς ἀπαράφραστον, ὡς καταληπτὸν και ἐνταῦθα θὰ ἤρκει μεθοδικὴ καθ' ὕλην κατάταξις περικοπῶν περιεχοσῶν τὸν βίον και τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὸν τρόπον εὐκολύοντα τὴν πρέπουσαν περὶ τοῦ Κυρίου ἐντύπωσιν ὡς ζωντανῆς μοναδικῆς θείας προσωπικότητος, ἀποτελούσης διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀπόλυτον αὐθεντιαν διὰ τὴν πίστιν και τὴν ζωὴν του. Ἡ πρόταξις στοιχειώδους εἰσαγωγῆς και ἡ ἐπισφράγισις ἐκάστης μεθοδικῆς ομάδος περικοπῶν διὰ καταλλήλου ἄσματος θεωροῦνται ἀπαραίτητα πρὸς ἀρτίωσιν τῆς διδασκαλίας.

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας δρίζεται διὰ τὴν Γ' τάξιν τοῦτο μὲν διότι ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἀμεσον τῆς εὐαγγελικῆς ἱστορίας συνέχειαν, εἶνε δ' ἀνάγκη ὁ μαθητὴς νὰ κατανοήσῃ ὅτι τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἶνε συνέχισις τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ και τῶν ἀποστόλων, τοῦτο δὲ διότι κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου χρόνον διδάσκειται και ἡ βυζαντινὴ πολιτικὴ ἱστορία, εὐνόητος δ' εἶνε ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς συνδιδασκαλίας τῶν δύο ἱστοριῶν. Συνιστάται ὁμῶς και ἡ ἀλλαγὴ τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος: ἀντὶ τῆς παροχῆς λεπτομερειῶν ἐπὶ μέρους γεγονότων και χρονολογιῶν, προκαλεῖται ἡ προσοχὴ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας, εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ χαρακτηρίζοντος ἐκάστην περίοδον τῆς Ἐκκλησίας κυρίου γεγονότος και τῶν σπουδαιότερων προσωπικοτήτων ὡς χαρακτηριστικῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἰδεώδους τῆς θρησκείας και τῆς ἠθικῆς, μετὰ ἀναλόγων πάλιν εἰς τὰς κατακλείδας τῶν περιόδων ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων και ἀσμάτων.

Δεδομένων δὲ ὄντων ἀφ' ἐνὸς μὲν τῆς σπουδαίας

σημασίας τῆς λατρείας διὰ τε τὴν τόνωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος και διὰ τὴν ἐν τῇ κοινῇ προσευχῇ ἐνίσχυσιν τοῦ πνεύματος τῆς ἀδελφικῆς θρησκευτικῆς ἀλληλεγγύης ἐν ἀγάπῃ χριστιανικῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς πλήρους παρὰ τῷ λαῷ ἀγνοίας και τῶν θεμελιωδεστέρων τῆς λατρείας στοιχείων, τὸ μάθημα τῆς Λειτουργικῆς προορίζεται διὰ τὴν Δ' τάξιν ὑπὸ τὸν ὄρον ὁμῶς νὰ διδάσκηται κατὰ μέθοδον διάφορον τῆς μέχρι τοῦδε κρατούσης, ἣτις περιορίζεται εἰς πρῶχειρον ἀπομνημόνευσιν διαφόρων λειτουργικῶν λεπτομερειῶν. Ἐαύτην δεόν νὰ ἀντικαταστήσῃ ἡ περὶ τόπου, χρόνου και τρόπου τῆς λατρείας διδασκαλία μετὰ παροχῆς γνώσεων τινων περὶ τῆς ὀρθοδόξου εἰκονογραφίας, διακοσμητικῆς και τῆς ἐν γένει χρησιμοποίησεως τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ λατρείᾳ, ὡς και ἐρμηνεία τῶν και ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἐπόψεως ὑπεροχωτέρων ὕμνων, ἀσμάτων και εὐχῶν μετ' ἐποπτικῆς τινος διδασκαλίας ἐξ ἐπισκέψεως ναῶν.

Τέλος διὰ τὰς τάξεις Ε' και ΣΤ' προωρίσθη ἡ διδασκαλία τῆς Ι. Κατήχησεως και τῆς χριστιανικῆς Ἠθικῆς, διότι τὰ μαθήματα ταῦτα, ὡς περιέχοντα τὰς δογματικὰς και τὰς ἠθικὰς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπαιτοῦσιν ὀριμώτερον νοῦν. Καὶ τὰ κείμενα ἀμφοτέρων τούτων τῶν μαθημάτων ἡ εἰσηγήσις ἀξιοὶ ὄλως διάφωρα τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει. Ὅτι, διὰ μὲν τὴν Κατήχησιν ἀρκεῖται εἰς τὴν παροχὴν αὐτοουσίαν και μόνων τῶν πρωτοτύπων κειμένων, τῶν περιεχόντων τὰς δογματικὰς ἀληθείας, ἦτοι τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, τῆς Κυριακῆς προσευχῆς, ὄρων τινῶν και κανόνων τῶν Οἴκου. Συνόδων και ἀποσπασμάτων νεωτέρων τινῶν ὁμολογιῶν. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κειμένων θεωρεῖται συντελεστικὴ ἀσθνεστάτη τις και ὄλως στοιχειώδης παρεμβολὴ θρησκευτολογικῶν τινων και ἀπολογητικῶν στοιχείων πρὸς ἔξαρσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τὸ δὲ κείμενον τῆς Χριστ. Ἠθικῆς θὰ ἀπηρτίζετο ἐξ ἀποσπασμάτων ἰδία τῆς Κ. Δ. κατ' ἐκλογὴν, ὧν ἡ ἀνάπτυξις, μετὰ ἐλαφρῶν τινων κοινωνιολογικῶν στοιχείων, θὰ ἀνεδεικνυε τὰς ἐν αὐτοῖς περιεχομένας ἀρετὰς και τὰ καθήκοντα. Ἡ τοιαύτη διδασκαλία θὰ παρείχεν εὐκαιρίαν εἰς τὸν μαθητὴν, «ὄριμον πλέον και ἔτοιμον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σχολείου ὡς ἐνεργὸν τῆς κοινωνίας μέλος, νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν διαφόρων κοινωνιολογικῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια ἀπασχολοῦσι τόσον σπουδαίως τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, και νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀπὸ καθαρῶς χριστιανικῆς ἀπέψεως πρέπουσαν αὐτῶν λύσιν και κατεύθυνσιν, ἣτις ἐπιτυγχανομένη θὰ ἐματαίου πᾶσαν ἀνατρεπτικὴν τῆς κρατούσης ἠθικῆς, θρησκευτικῆς και κοινωνικῆς τάξεως τάσιν και θὰ συνετέλει εἰς τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑγιῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων διόρθωσιν αὐτῆς». Τοῦτου δεδομένου, ἡ ἤδη θεθετισμένη μονώροπος διδασκαλία τῆς Ἠθικῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ γυμνασιακῇ τάξει εἶνε ἀπολύτως ἀνεπάρκῆς, θὰ

πρεπε δέ, καθ' ἡμᾶς, αὐτὴ τοῦλάχιστον νὰ καταστῇ κέντρος ἐν ἣ περιπτώσει ἐγένετο δεκτὴ ἡ δῶρος τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν μαθημάτων διδασκαλία.

Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης περιλήψεως τῶν κυριωτέρων θέσεων τῆς Ἐισηγήσεως τοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιζιάτου, ἥς ἤδη ἀπεδέχθη τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, καθίσταται πρόδηλον πόσον σπουδαία ἐπὶ τὰ θελτικῶν συντελεῖται μεταρρυθμίσις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν θρησκευτικῶν παρ' ἡμῖν. Ἡ νέα αὕτη μεθοδικὴ αὐτῶν ταξινόμησις, πρὸ πάντων δ' ἡ ὑψὲς τῶν νέων κειμένων θὰ ἀναγκάσῃ τοὺς θεολόγους καθηγητὰς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως νὰ ἐπιδίδωνται εἰς μελέτας διὰ νὰ πλουτίσωσι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ περιεκτικοῦ κειμένου τῶν πρωτοτύπων· ἐὰν δὲ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μεγάλη τῆς προσωπικότητος τοῦ διδασκάλου διὰ τὰ παιδία σημασία, μάλιστα πάντων εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν, ἡ τοιαύτη τοῦ διδάσκοντος προσωπικὴ διαρκὴς προπόνησις, εἰς ἣν θὰ ὤθη ὁ ζῆλος πρὸς παραγωγὴν θετικῶν ἀποτελεσμάτων ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐμπειστημένων εἰς αὐτοὺς τέκνων τοῦ λαοῦ, θὰ ἀναδείξῃ εἰς τὰς τάξεις των θερμουργοὺς ἐργάτας τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης καὶ δημιουργικοὺς ἀνακαινιστὰς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

ΤΙ ΚΑΜΝΟΥΝ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΙΩΚΟΜΕΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΝ ΡΩΣΙΑ

Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου εἰσῆχθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας. Ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρξε θυελλώδης. Ἡ πλειονότης τῶν Λόρδων ἀντετάθη εἰς τὴν ἐπανασύνδεσιν τῶν σχέσεων, ἐκρίθη ὅμως ὅτι τελειωτικῶς τὸ ζήτημα δεόν νὰ λυθῇ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, ἣς εἶχε τὴν βιβλίουσαν καὶ ἀποφασιστικὴν ψήφον. Ἐντύπωσιν ἰδιαιτέραν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἐνεποίησαν αἱ διεξοδικαὶ ἀγορεύσεις τῶν Λόρδων Μπέρκενχεδ καὶ Βρέντφορντ, ὁ πρῶτος τῶν ὁποίων διετέλεσεν ὑπουργὸς τῶν Ἰνδιῶν, ὁ δὲ δευτέρως ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς Κοβερνήσεως Μπῶλντουίν. Οὗτοι ἐξήτασαν τὸ ζήτημα τῆς ἀνασυστάσεως τῶν σχέσεων μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς καὶ γενικώτερον θρησκευτικῆς ἀπόψεως, ἐξέθεσαν ἐν λεπτομερείαις τοὺς ἀνηκούστους διωγμούς, τοὺς ὁποίους ὑφίσταται ἐν Ρωσίᾳ πᾶσα θρησκευτικὴ ἐκδήλωσις, τὴν πίεσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, τὴν διαπόμευσιν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων τοῦ ῥωσικοῦ λαοῦ ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς τυραννίας, τοὺς ἀνεκδιηγήτους βαδανλισμούς εἰς βάρος τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ διεκήρυσαν ὅτι ἀποτελεῖ ἔγκλημα πᾶσα σχέση ἐπίσημος μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν Σοβιέτ, αἱ χεῖρες τῶν ὁποίων εἶναι βεβαμμένα δι' ἀθῶν χριστιανικοῦ αἵματος. Αἱ ἐπίσημα αὐταὶ καταγγελίαι τῶν κομμουνιστικῶν κακουρημάτων κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων παρὰ προσώπων κατεχόντων θέσιν διακεκριμένῃ

ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Κοινωνίᾳ καὶ τῷ πολιτικῷ κόσμῳ ἔσχον ἀπήχησιν βαθεῖαν παρὰ τε τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ καὶ τῷ τύπῳ. Ὁ τελευταῖος οὗτος πάντοτε θέτων εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ζητήματα ἀφορῶντα τὴν θρησκείαν, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῶν θαρραλέων ἀγορεύσεων τῶν ὡς ἄνω μνημονευθειῶν προσωπικοτήτων, στήλας ὀλοκλήρους ἀφίερωσεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν Ρωσίᾳ, ἰδιαιτέρω· δὲ ἡ συντηρητικῶν ἀρχῶν ἐφημερίς Morning Post ἐκήρυξε σταυροφορίαν κατὰ τῶν διωκτῶν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ρωσίᾳ, ἐδημοσίευσεν ἐπὶ ἀρετὰς ἡμέρας λεπτομερείαις τῶν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διωγμῶν δίδουσα ἔμφασιν περισσοτέραν εἰς αὐτὰς διὰ παρὰθέσεως εἰκόνων παριστωσῶν τὴν ἀγριότητα τῶν κομμουνιστικῶν κατὰ τῆς θρησκείας βιαιοτήτων καὶ προσεκάλεσε πάντας τοὺς ἐπισκόπους καὶ λοιποὺς διακεκριμένους κληρικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἄνδρας ν' ἀποφανθῶσι γνώμην περὶ τοῦ θεμιτοῦ ἢ μὴ τῆς ἀνασυνδέσεως τῶν διπλωματικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας.

Ἡ κίνησις αὕτη αὐτοστιγμῆ προὐκάλεσε τὴν συγκίνησιν τοῦ Κλήρου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις, πρακτικὸς, ὡς εἶναι πάντοτε καὶ ἔτοιμος νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς ἔργα τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ καὶ εἰς πράξιν τὴν θεωρίαν, κατήρτισεν «Ἐπιτροπὴν χριστιανικῆς διαμαρτυρίας», ἔργον τῆς ὁποίας ἠθέλην εἶσθαι ἡ διάδοσις μετὰ τῶν λαϊκῶν μαζῶν τῶν κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ βαναυσότητων ἐν Ρωσίᾳ, ἡ ὁμόθυμος καὶ ὁμαδικὴ τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος προσευχὴ ὑπὲρ τῶν διωκομένων Ρώσων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ ἡ δημιουργία θεύματος διεθνοῦς ἀποδοκιμασίας καὶ ἀπομονώσεως τῶν κομμουνιστῶν τῆς Μόσχας, οἵτινες ἐπεδόθησαν μετὰ φανατισμοῦ τόσον ἀγρίου εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῆς θρησκείας, τὴν ἀνατροπὴν καὶ διάλυσιν τῆς οἰκογενείας καὶ τὴν ἀνηθικοποίησιν καὶ ἐξηγρώσιν τοῦ ἀτόμου.

Τὸ πρῶτον βῆμα τῆς ἐνεργείας τῶν ἐν λόγῳ κληρικῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολὴ ἐγκυκλίου πρὸς ἅπαντας τοὺς κληρικοὺς ἁπασῶν τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, δι' ἧς παρεκαλοῦντο οὗτοι, ὅπως καθ' ὀρισθεῖσαν ἐκ προτέρων Κυριακὴν θέμα τοῦ κηρύγματος αὐτῶν ἔχωσι τὸν θρησκευτικὸν ἐν Ρωσίᾳ διωγμὸν καὶ προτρέψωσι τοὺς πιστοὺς θεομὰς δεήσεις νὰ ἀναπέμψωσι πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν διωκομένων. Ταυτοχρόνως ὠργάνωσαν συλλαλητήριον διαμαρτυρίας ἐν τῇ εὐρυτάτῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἀλβέρτου, ἐν τῇ ὁποίᾳ περὶ τὰς 9 χιλιάδας προσῆλθον ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

Δεόν νὰ λεχθῇ καὶ τονισθῇ πρὸς τιμὴν τῶν Ἀγγλων ὅτι ἐν τῷ συλλαλητηρίῳ τούτῳ ἔλαβον τὸν λόγον πρόσωπα ἐξαιρετικὴν θέσιν κατέχοντα καὶ ἐπεδειχθῆ τοιοῦτον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν Ρώσων καὶ ἐξεδηλώθη τισαυτῆ συμπαθεία καὶ στοργὴ ὑπὲρ αὐτῶν, ὥστε ὁ χαράσων τὰς γραμμὰς ταύτας, ὡς ὀρθόδοξος, ἠσθάνθη τύψεις συνειδότος καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐντροπὴν διὰ τὴν ἀκηδίαν, τὴν ὁποίαν ἐδειξαν εἰς τὰ παθήματα τῶν Ρώσων αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, καθ' ὃν χρόνον καθ' ὅλα ταῦτα τὰ ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα μαρτυρεῖ καὶ ἀπηνῶς διώκεται

ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη θρησκευτικὴ κοινότης ἐν τῇ ἐρυθρᾷ Ρωσίᾳ, αἱ ὀρθόδοξοι χῶροι θὰ ἴδωσι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ν' ἀποτελῶσι ναοὺς, ἐν οἷς προσευχαί, τοῦλάχιστον καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἑορτήν, νὰ ἀναπέμπωνται ὑπὲρ τοῦ σφαδάζοντος ὑπὸ τὸ πέλαμα τῶν τυράννων μεγαλειτέρου εἰς ἔκτασιν καὶ πολυαριθμοτέρου εἰς ἀριθμὸν μέρους τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὸ συλλαλητήριον κατήρξατο τῶν ἐργασιῶν του διὰ προσευχῆς ὑπὲρ «ὄλων τῶν πιεζομένων, καταδυναστευομένων καὶ μαρτυρούτων λαῶν, ἰδίως δὲ ὑπὲρ τῶν δικωμένων ἐν Ρωσίᾳ ἀδελφῶν ἡμῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν». Περαιτέρω ὁ αἰδ. Archibald Fleming ὁ ἀπαγγεῖλας τὴν προσευχὴν παρεκάλεσε τὸν Θεὸν ὅπως «ἀπαλλάξῃ τὰς διανοίας τῶν ἐν Ρωσίᾳ παιδῶν ἀπὸ τοῦ μιάσματος τῆς ἀνηθικῆς, βλασφημίας καὶ ἀθρησκείας διδασκαλίας».

Ὁ λόρδος τῆς Γλασκώβης, πρόεδρος τοῦ συλλαλητηρίου, κηρύττων τὴν ἐναρξιν αὐτοῦ εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «ἡ παρούσα συγκέντρωσις εἶναι ἀξία τοῦ θέματος αὐτῆς... Ἐπιθυμῶ νὰ καταστήσω σαφές καὶ νὰ διακηρῶ ὅτι τὸ συλλαλητήριον τοῦτο δὲν ἔχει πολιτικὰ ἐλατήρια. Ἄν ἔχη τις ἐναντίαν γνώμην, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἄνθρωποι μὲ βαθεῖαν πίστιν θέτουν τὴν θρησκείαν αὐτῶν κατωτέρω τῶν πολιτικῶν τῶν πεποιθήσεων... Γνωρίζω τὴν Ρωσίαν διότι ἐπανειλημμένως τὴν ἐπεσκέφθην καὶ δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι οἱ ῥῶσοι εἶναι μέγας χριστιανικὸς λαός. Αἰσθάνομαι ἐν ἑμοὶ τὸ αἷμα νὰ κοχλάξῃ ὅταν ἀκούω περὶ τῶν ἀγρίων προσκαθειῶν, τὰς ὁποίας οἱ κομμουνιστὰι καταβάλλουν, ἵνα ἐξαλείψουν τὸν Χριστιανισμόν ἐκ τῆς μεγάλης ἐκείνης χώρας... Πλὴν τὸ τοιοῦτο δὲν θὰ κατορθωθῇ ὑπ' αὐτῶν, διότι ὁσάκις ἐνηργήθησαν θρησκευτικοὶ διαγωμοὶ ὁ λύχνος τῆς πίστεως ἔκαιε λαμπρότερον. Εἶναι ἀπολύτως ἀληθές ὅτι τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων εἶναι ὁ σπόρος τῆς πίστεως... Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὴν φλόγα, τὴν ὁποίαν ἀνάπτει ἡ συγκέντρωσις ἡμῶν τὴν ἐσπεραν ταύτην, διαδιδόμενην εἰς ὁλόκληρον τὴν Βρετανικὴν Αὐτοκρατορίαν».

Μετ' αὐτὸν ὁ Λόρδος Μπρέντφορντ ἀνέγνω τὴν ἑξῆς πρότασιν, ἣτις ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτή: «Τὸ συλλαλητήριον τοῦτο τῶν λατρευτῶν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ α) Σφόδρα διαμαρτυρεῖται κατὰ τοῦ ἐπιμόνου καὶ ἀγρίου διαγωγμοῦ τῶν συλλατρευτῶν ἡμῶν ἐν Ρωσίᾳ καὶ προσκαλεῖται πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀγαπώντας τὴν ἐλευθερίαν νὰ προσευχηθῶσι καὶ ἐργασθῶσι συντόμως διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ. β) Παρακαλεῖ τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς ἐντόνους παραστάσεις παρὰ τῇ Σοβιετικῇ Κυβερνήσει πρὸς κατάπαυσιν τῶν διωγμῶν τούτων καὶ γ) Ἀποφασίζει ν' ἀποσταλῶσι πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν πεπολιτωμένων κρατῶν ἀντίγραφα τῆς παρουσῆς διαμαρτυρίας».

Ὁ Λόρδος Μπρέντφορντ συνεχίζων τὸν λόγον εἶπε σὺν ἄλλοις: «Ὁρθῶς ἐλέγχθη ὅτι τὸ συλλαλητήριον τοῦτο δὲν ἔχει οἰανδήποτε πολιτικὴν χροιάν. Ἀποτελεῖ ἐκκλησίαν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν Θεὸν παν-

τὸς ἀνδρὸς καὶ πάσης γυναικὸς εὐρισκομένων τὴν ἐσπεραν ταύτην ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ... Μεταξὺ ἡμῶν ἔχομεν ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, Πρεσβυτεριανούς, Βαπτιστὰς, Ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ ἐν γένει ἀντιπροσώπους πάσης θρησκευτικῆς ἀποχώσεως πιστεύοντας εἰς τὴν Θεότητα, τὴν ὁποίαν ὅλοι λατρεύομεν... Πολλοὶ ὀλίγοι ἐννοοῦν τί γίνεται ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ ὁ χριστιανὸς ὑφίσταται τὴν ἀπηνέστερον διαγωγμὸν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας... Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαρτυρούτων εἶναι λεγῶν, χιλιάδων καὶ ἑκατοντάδων χιλιάδων τὸ ἀθῶν οἷμα κράζει ζητοῦν ἐκδίκησιν... Ἡκούσατε περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐκείνου, ὅστις ἐτάφη ζῶν ἀφοῦ ἐξωρῶχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του· περὶ ἄλλου ἐπισκόπου βληθέντος ἐντὸς κοχλάζοντος ἀσβέστου περὶ ἄλλου Ἀρχιεπισκόπου ἀπαγχονισθέντος πρὸ τοῦ Θυσιαστηρίου· περὶ τῶν τριῶν ἱερέων οἵτινες ἐκρίθησαν ἄξιοι νὰ ὑποστῶσι τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐσταυρώθησαν· περὶ ἄλλου ὅστις γυμνωθεὶς καὶ ὕδατι περιθροόμενος ἐν ὄρῳ χαιμῶνος—Ρωσικοῦ—μετεβλήθη εἰς ἀγάλμα πάγου;... Ἐκήρουναν πόλεμον κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς βίβλου, τὴν ὁποίαν ὁ Βολταῖρος καὶ ὅλοι οἱ ἄθεοι τῆς Εὐρώπης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταστρέψουν... Τὸν Αὐγουστον τοῦ ἔτους τούτου εἰς ἐκ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας εἰς λόγον του πρὸς τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας εἶπεν: «Αὐτὰ τὰ σχολεῖα ὀφείλουν νὰ πολεμήσουν τὴν θρησκείαν. Ὁφείλομεν νὰ διεξαγάγωμεν ἀγῶνα κατ' αὐτῶν ὅμι μόνον ἐν τοῖς σχολείοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς οἴκοις ἡμῶν. Ἡ νεολαία πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐν τῷ κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀγῶνι. Ταῦτα δὲν εἶναι παραληρήματα παράφρονος, ἀλλὰ λόγοι ἐνὸς ἐκ τῶν ὑπουργῶν τῶν ὑπευθύνων διὰ τὴν διακρίβερνησιν τῆς χώρας αὐτῶν... Καὶ συνηθροίσθημεν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ὅμι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλ' ἵνα μὲ φωνῇ καὶ καρδίᾳ κράξωμεν πρὸς τὸν Θεόν: Ἔως πότε, Κύριε, θὰ συμβαίνομεν ταῦτα; Ἔως πότε οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἵτινες θέλουν νὰ Σὲ λατρεύουν ἐν Ρωσίᾳ, θὰ βασανίζονται καὶ θὰ θανατόνωνται; Ἐπι πότε αἱ διάνοιαι τῶν παιδίων θὰ διαφθείρονται ἐν τοῖς σχολείοις καὶ τοῖς οἴκοις αὐτῶν;

Ἐν τέλει ὁ Λόρδος Μπρέντφορντ, αὐτὸς ὁ ἄλλοτε ἐπὶ σειρῶν ἐτῶν ὑπουργὸς τῶν Ἐσσιτικῶν, ἀπηύθυνε θερμὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ καταπαύσεως τῶν πιέσεων ἐν Ρωσίᾳ ἐν μέσῳ νεκρικῆς σιγῆς τῶν χιλιάδων ἀκραιῶν. Ὅντως εὐτυχεῖς αἱ χῶραι, αἵτινες ἔχουν ὑπουργοὺς ἀνδρας οὕτω εὐσεβόφρονος καὶ τοιοῦτο ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνυμένου διὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν θρησκείαν! Εἶτα τὸν λόγον ἔλαβον διαδοχικῶς ἱκανοὶ ἐκ τῶν σημερινῶν τῆς συναθροίσεως ἰδίως, κληρικοὶ καὶ δὴ καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Λονδίνου Dr Hertr, ὅστις διεξετραγώδησε τὴν ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως οἰκτρὰν θέσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Ρωσίας. «Ἐνώνομεν, εἶπε, καὶ ἡμεῖς οἱ Ἰσραηλιταὶ τὴν φωνὴν ἡμῶν εἰς τὰς διαμαρτυρίας σας διότι πρόκειται περὶ ζητήματος ὅμι πλὴν χριστιανικοῦ ἢ ἰουδαϊκοῦ, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀνθρωπιστικοῦ. Ἐν Ρωσίᾳ σήμερον καταπολεμεῖται

πάν αισθημασίαις ἔχον πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸν. Καὶ αἱ Ἰουδαϊκαὶ Συναγωγαὶ κατὰ δεκάδας ἀφαιροῦνται ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μεταβάλλονται εἰς θέατρα, λέσχας καὶ τόπους κτηνώδους εὐχάρας. Καὶ αὐτὴ ἡ διδασκαλία τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται, οἱ δὲ τυχόν παραβάται παραδειγματικῶς κολάζονται». Ἐν τέλει ἔλαβε τὸν λόγον ἡ Κα V. Beringer ἥ τις πρὸς τοὺς ἄλλοις εἶπεν: «Ἄς μὴ λησμονώμεν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔθεσε τὴν γυναῖκα εἰς τὸ ὕψος, εἰς ὃ σήμερον εὐρίσκειται, καὶ ὁ Χριστιανισμὸς θὰ διατηρήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν προνομιοῦχον ταύτην θέσιν. Οἱ ἔχθροὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ γνωρίζουν τοῦτο καὶ προσπαθοῦν νὰ μᾶς καταβιβάσουν ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, νὰ μᾶς ἐξευτελίσουν καὶ νὰ καταστρέψουν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἰσχυρότερον ἔθνος τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα ἐν Ρωσίᾳ διαφθείρονται καὶ διαδιαπαιδαγωγοῦνται οὕτως ὥστε νὰ μεταβληθοῦν εἰς ζῶα ἐστρατημένα καρδίας καὶ ψυχῆς. Οὐδὲν ἔθνος εἶναι δυνατὸν νὰ καταστραφῇ, ἐφόσον ἔχει οἰκογενειακὴν ζωὴν. Οἱ ἔχθροὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπιδιώκουν νὰ καταστρέψουν τὴν ζωὴν. Ἡ οἰκογένεια εἶναι ἰδική μας. Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες δημιουργοῦμεν αὐτήν. Εἶναι τὸ προπύργιον μας. Μετὰ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ Εὐαγγελίου ἰσχυροτέρα εἶναι ἢ τῆς μητρὸς...»

Τοιοῦτο ἐν ἄκρῳ συντομίᾳ ὑπῆρξε τὸ μνημειώδες συλλαλητήριον τῆς Ἀλβερίου αἰθούσης. Ἡ ὀργανώσασα ὅμως τοῦτο ἐπιτροπὴ τῶν Κληρικῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας δὲν διελύθη μετὰ τοῦτο, ἀλλὰ μετεβλήθη εἰς ὀργάνωσιν διαρκῆ, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἔστιν ἡ ἐξέγερσις τοῦ ἐνδιαφερόμενος τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἐν Ρωσίᾳ διωκομένης θρησκείας καὶ τῆς πιεζομένης συνειδήσεως καὶ ἡ δημιουργία ζήνυματος παγκοσμίου κατὰ τοῦ ἀντιθέου Κομμουνισμοῦ.

Τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον θέλουν ἐπιτύχει διὰ συλλαλητηρίων, ἐκδόσεως βιβλιαρίων καὶ τοῦ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματος, ἐφόσον ὁ Κομμουνισμὸς ἔχει ταχθῆ ἀντιμέτωπος αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

Λονδίνον, Ἰανουάριος 1930

† ὁ Μ. Ἀρχιμ. ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΑΝΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Ἡ Ὁ Ἱερατικὸς Σύνδεσμος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ἐν ὑπομνήματι αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἱ. Δ. Σύνοδον, τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς πολιτευτὰς τοῦ νομοῦ παραπονεῖται, ὅτι παραδόξως, «ἐνῶ τὸ κράτος ἐν τῇ ἐξειδικιασμένῃ αὐτοῦ φιλοπατρῖα τὰ μάλιστα ἐμερίμνησεν ὑπὲρ τῆς ἡθικῆς καὶ ὁλικῆς βελτιώσεως πάντων τῶν κλάδων τῆς Πολιτείας, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸν ἐφημεριακὸν κλήρον, τὸν θεμελιωτὴν τοῦτον τῆς διαπλάσεως καὶ μορφώσεως τῶν πολιτῶν καὶ τῆς εὐημερίας καὶ εὐνομίας τοῦ ἔθνους, ἐκτὸς ἐφημέρων τινῶν ἐμβολωμάτων ἐν τῇ κατεργασμένῃ τῶν ἐφημερίων ὑποστάσει, οὐ μόνον οὐδεμίαν ἐλήφθη φροντίδα, ἀλλὰ τοῦναντίον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐθεσπίσθησαν καὶ θεσπίζονται νομοθετήματα, τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὸν ἡθικὸν ἐξευτελισμὸν καὶ τὴν κοινωνικὴν κατάρπτωσιν τοῦ ἐφημ. κλήρου», προτείνει δὲ τὴν κατὰ μητροπόλεις μισθοδο-

σίαν τοῦ κλήρου διὰ τῆς ἰδρύσεως μητροπολιτικῶν ταμείων, ὧν πόρους ὀρίζει «τοὺς ὠρισμένους ἡδὴ τῶν ἐφημερίων μισθοῦς καὶ εἰσφορὰν τῶν ἀνὰ ἐκάστην τῶν μητροπόλεων ἱερῶν μονῶν καὶ ἐνοριακῶν ναῶν».

Ἡ «Ζωὴ» γράφει ὅτι «ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἀπῆλθε τοῦ Ἑπουργείου του μὲ τὴν συνείδησιν βεβαρωμένην ὅτι ἐγένετο ὄργανον νὰ διαπραχθῆ μέγα κατὰ τοῦ Ἑθνους ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι δὲν θὰ βραδύνουν νὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἀπὸ δεκαπενταετίας, δηλαδή, ἀφ' ὅτου κατώρθωσαν νὰ κυριαρχήσουν εἰς τὸ Ἑπουργεῖον τῆς Παιδείας οἱ λεγόμενοι «ἐκπαιδευτικοὶ μεταρρυθμισταί» (πράγματι δὲ ἐκπαιδευτικοὶ ἀνατροπεῖς καὶ εἰσηγηταὶ καταστρεπτικῶν διὰ τὴν μαθητεύουσαν νεότητα ἰδεῶν) ἀπὸ δεκαπενταετίας, λέγομεν, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν ὅσα ἐπέτυχαν ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ τέως ὑπουργοῦ. Ἡ μικτὴ φοίτησις ἀρρένων καὶ θηλέων εἰς τὰ σχολεῖα, ἡ οὐσιαστικὴ κατάργησις τῶν Ἱερατικῶν σχολῶν, ὁ μεθοδικὸς διωγμὸς τῶν θεολόγων ἐκ τῶν σχολείων, ἡ βαθμιαία ἀπομάκρυνσις τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐπιδράσεώς της ἀπὸ τοῦ σχολείου, ὅλα αὐτὰ ποῦ ὑποσκιάπτουν ὀριστικῶς τὰ θεμέλια τοῦ Ἑθνους, ἐκυρώθησαν διὰ νόμων, οἱ ὁποῖοι φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ τέως ὑπουργοῦ. Λέγεται ὅτι ὁ τέως ὑπουργὸς εἶναι ἡθικῶν καὶ συντηρητικῶν ἀρχῶν ἄνθρωπος. Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν, ἐὰν ἐθυσίασε πᾶσαν τοιαύτην ἀρχὴν καὶ ἔστρεξε νὰ γινῆ ὄργανον τοιαύτης καταστροφῆς.»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἀναλλοιώτος βάσις.

Πολὺ δικαίως καὶ λογικῶς σχολιάζεται μία ἀξιοσημείωτος φράσις τοῦ νέου ἐν Λονδίῳ πρεσβευτοῦ τῶν Σοβέτ ἐν τῇ προσφωνήσῃ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν διαπιστευτηρίων του μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν διπλωματικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας καὶ τῆς Μεγ. Βρετανίας. Ὁ ρώσος πρεσβευτὴς ὡμίλησε, σὺν ἄλλοις, περὶ «τῆς ἀναλλοιώτου βάσεως τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συστήματος». Ἡ σοβιετικὴ δημοκρατία εἶνε σοσιαλιστικὸν κράτος ἐντὸς ἐνὸς κεφαλαιοκρατικοῦ κόσμου. Τοῦτο καὶ μόνον δύναται νὰ δυσκολεύσῃ τὰς διεθνεῖς σχέσεις της. Διότι εἶνε πολὺ ἀμφίβολον ἂν ὁ κομμουνισμὸς δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑφιστάμενος ἐν Ρωσίᾳ καὶ νὰ «λειτουργῇ», ἐὰν δὲν γείνη ἀσπαστὸς καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν χωρῶν, ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει τὸ ζήτημα ἂν ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος «ἀναλλοιώτος βάσις» δὲν ἀναγκάζῃ τοὺς ἡγέτας τῶν μπολσεβίκων τῆς Μόσχας νὰ προσπαθῶσιν ἐπιμόνως νὰ ἐρεθίσωσι καὶ διεγείρωσιν εἰς ἐπαναστατικὴν δρᾶσιν ἕξω τῶν ρωσικῶν συνόρων. Ἐκτὸς τούτου, ὁ ρώσος πρεσβευτὴς, θεωρῶν πάντως τὸν διωγμὸν τῆς θρησκείας, καί, εἰδικώτερον, τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸν φόνον τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν ἱερέων ὡς συναφῆ πρὸς τὴν «ἀναλλοιώτου βάσιν τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συστήματος», θὰ ἤγγοτο εἰς τὸ νὰ φέρῃ βαρέως, αὐτὸς καὶ ἡ κυβέρνησίς του, οἰανδήποτε τυχόν παράστασιν καὶ διαμαρτυρίαν κατὰ τοῦ διωγμοῦ τούτου, καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὴν ὡς «ἐπέμβασιν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ρωσικὰς ὑποθέσεις». Τὸ ἐπὶ τῆς λεπτομερείας ταύτης

πνεῦμα τῶν ἀγγλικῶν σχολίων εἶνε τοῦτο : « Ἠνέχθημεν τὴν ἐπανάληψιν τῶν διπλωματικῶν σχέσεων. Πιστεύομεν ὅτι εἰς Βρεττανὸς πρεσβευτῆς ἐν Μόσχα δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὰ Σοβὲτ ἀπὸ οἰουδήποτε διάβημα φαύλου. Ἀμφιβάλλομεν ὅμως ἂν εἶνε δυνατόν νὰ προέλθῃ σημαντικόν τι ἀγαθὸν ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ ρώσου πρεσβευτοῦ, πιστεύοντες μᾶλλον ὅτι πιθανώτατα θὰ γείνη πρόξενος βλάβης σπουδαίας. »

Ἡ ἔκρηξις.

Μόλις τὰ ἀνωτέρω σχόλια εἶχον ἀναγραφῆ, καὶ ἀμέσως σχεδὸν ἐξερράγη ὅ,τι ἄλλως τε καὶ ἀπὸ πολυλοῦ ἀνεμένετο. Ἐν Λονδίῳ ὀργανωθείσα « Χριστιανικὴ Ἐπιτροπὴ Διαμαρτυρίας » (« Christian Protest Committee ») προῦκάλεσεν ἐν τῷ Albert Hall μίαν συγκέντρωσιν πολυμελεσάτην—ἐξ ἑννέα χιλιάδων—, μετ' ἀγορεύσεις δὲ διαπρεπῶν ρητόρων ἐνεκρίθη ψήφισμα κεντηριάζον τὴν ἀσεβὴν κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδίως διαγωγὴν τοῦ μπολσεβισμού, τονίζον τὴν παγκόσμιον σημασίαν τοῦ ἀγῶνος, ὅστις διεξάγεται κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐν Ρωσίᾳ μεταξὺ τοῦ σκότους καὶ τοῦ φωτός καὶ παρακινοῦν εἰς διαμαρτυρίας τοὺς λαοὺς πάσης χριστιανικῆς χώρας. Τὰ κατὰ τὸ συλλαλητήριον τοῦτο πραγματεύεται ἡ ἀλλαχού τοῦ ἀνὰ χεῖρας φύλλου δημοσιευομένη ἀνταπόκρισις ἐκ Λονδίνου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθε δις κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην εἰς τακτικὰς συνεδρίας.

—Ἡ Ἀρχιερατικὴ Ἐπιτροπεία μετὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν τῶν ὀρισθέντων πρὸς τοῦτο εἰσηγητῶν Σεβ. Μαρωσίας, Θεσσαλονίκης, Σπάρτης καὶ Ναυπακτίας συνεζήτησε καθ' ἅπασαν τὴν ἐβδομάδα ταύτην τὸ σχέδιον νόμου περὶ τῶν οικονομικῶν. Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ἰδρύεται αὐτόνομος ὀργανισμὸς, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν « Διοίκησις Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας », εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ καταργουμένου Γενικοῦ Ἐκκλησι. Ταμείου. Ἰδρύνονται δὲ Τοπικὰ Συμβούλια ἐν ἑκάστη Μητροπόλει ἐχούση Μονὰς καὶ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἐν Ἀθήναις. Εἰς ἑκάστην Μονὴν ἀφίσταται ὠρισμένη κτηματικὴ περιοχὴ, ἡ δὲ λοιπὴ περιουσία ἀντιθεμένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Δ. Ε. Π. μισθοῦται ἢ ἐκποιεῖται. Καὶ τὰ μὲν κεφάλαια μένουσιν ἄθικτα, χρησιμοποιοῦνται δὲ πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐκκλησίας οἱ τόκοι καὶ ἐν γένει αἱ πρόσοδοι τῆς περιουσίας. Δι' εἰδικῶν διατάξεων περιφρουρεῖται ἡ ὑπαρξίς καὶ συντήρησις τῶν Μονῶν καὶ τῶν μοναχῶν. Διὰ δὲ τῆς συμβάσεως χρησιμοποιεῖται ἡ Ἐθν. Τράπεζα λαμβάνουσα ὠρισμένα ποσοστά.

—Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διεβίβασε χθὲς τὸ ἐξῆς ψήφισμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν: « Καὶ ἄλλοτε μὲν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διεμαρτυρήθη ἐντόνως κατὰ τῶν ἐν Ρωσίᾳ διαπρατιομένων κακορρημάτων, εἰς βάρος τῆς Θρησκείας, ἀλλὰ καὶ αὐτὴς πληροφρορουμενὴ περὶ

τοῦ ἐσχάτως ἐνταθέντος θρηϊώδους διωγμοῦ ἐναντίον τῆς Θρησκείας καὶ δὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀναγκάζεται νὰ ρήξῃ κραυγὴν πόνου καὶ διαμαρτυρίας κατὰ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀντιθρησκευτικῆς μανίας, μεθ' ἧς ἐπιδιώκεται ἡ κατάπνιξις τοῦ ἱερωτέρου τῶν ἀνθρώπων συναισθημάτων. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζουσα τὴν βαθυτάτην συμπάθειαν αὐτῆς πρὸς τὸν ρωσσικὸν λαὸν καὶ πρὸς τὴν ἀδελφὴν χριστιανισμῶν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας, διαμαρτύρεται πρὸς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον διὰ τὰς ἀνηκούστους ἐν Ρωσίᾳ κατὰ τῆς Θρησκείας θρηϊώδεις, καὶ ἐπικαλεῖται τὴν συναντίληψιν αὐτοῦ, παρακαλῶν δὲ τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ὅπως τὸ ἐπ' αὐτῇ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τῆς καταπαύσεως τοῦ ἐν Ρωσίᾳ ἀπηνόου ἀντιθρησκευτικοῦ διωγμοῦ. »

—Εἰς τὸν Παναγ. Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ἄγοντα τῇ 12 το. μ. τὰ ὀνομαστήρια αὐτοῦ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος διεβίβασε συγκατητήριον τηλεγράφημα. Ὁ Παναγ. Πατριάρχης ἀπήντησεν εὐχαριστῶν.

—Ἐν Ἀγρινίῳ ἡ Χριστιανικὴ Ἐνωσις τῶν Ὁρθοδόξων Ἀγρινίου ἰδρυσεν τὸ πρῶτον Κατηχητικὸν Σχολεῖον, ὅπερ λειτουργεῖ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ « Ἁγίας Τριάδος » μετ' ὑπεροδοήκοντα μαθητὰς 9—13 ἐτῶν.

—Εἰς τὸ Μετόχιον τῆς Ἱ. Μονῆς Βρύσεως ἐν Σίφνῳ, τὰ Φυρόγια, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται καλῶς, ἰδρύνεται γηροκομεῖον ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Σταματίου Γαϊτάνου. Ἐπιτροπεία ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τῶν ἀπανταχοῦ Σιφνίων· αὐτὸς δὲ, πλὴν τῆς ἐργασίας καὶ μερίμνης, κατέβαλεν ἐκ τοῦ ὑστερήματός του δραχ. 4.000. Ὁ Σ. Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Πολύκαρπος, καταγόμενος ἐκ Σίφνου καὶ συνδεδεμένος μετὰ τοῦ ἱερομονάχου, συνεχάρη θερμῶς αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἠψήχη εὐδοκίμησιν τοῦ φιλανθρώπου ἔργου, ἀποστείλας καὶ τὴν συνδρομὴν του. Τὰ κελλία τοῦ Μετοχίου, πλησίον τοῦ χωρίου τῶν Ἐξαμπέλων, διατηροῦνται ἐν καλῇ καταστάσει καὶ καθαριότητι, εἶνε δὲ τοῦτο κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τοῦ γηροκομείου τῶν Σιφνίων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Κατὰ προχθεσινὴν ἐκ Λονδίνου τηλεγραφικὴν εἰδησιν πρὸς τὸν τύπον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον φέρεται μέλλον νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς κοινὴν διαμαρτυρίαν ἐναντίον τῶν διωγμῶν τῶν κομμουνιστῶν τῆς Ρωσσίας κατὰ τῆς θρησκείας. Ὁ μητροπολίτης Θνατείρων κ. Γερμανός, ἀντιπρόσωπος τῶν πατριαρχείων εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ἐδήλωσεν ὅτι ἔγραψεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ζητῶν ὁδηγίας, ἐλπίζει δὲ νὰ ἐγκριθῇ ὁ καταρτισμὸς κοινῆς διαμαρτυρίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν εἰδησιν ταύτην προστίθεται ὅτι μετὰ ζωηροτάτας ἀγορεύσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας καὶ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Λονδίνου, ἡ σύνοδος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἀπεδέχθη ὁμοθυμῶς ψήφισμα διαμαρτυρίας, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκφράζεται ἡ ἀγανάκτησις διὰ τὸν ἐν Ρωσίᾳ θρησκευτικὸν διωγμὸν, ὡς καὶ ἡ ζωηρὰ συμπάθεια πρὸς τοὺς διωκομένους χριστιανούς, καὶ τονίζεται ὅτι ἂν ἡ σοβιετικὴ

κυβέρνησις ἐπιθυμῆ τὴν διατήρησιν ἱκανοποιητικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ὀφείλει νὰ διατηρῆ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπίνῃς δικαιοσύνης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Διευθυντῆς τοῦ «Πανταίνου» ὄρισθη καὶ αὐθις ὁ κ. Μ. Γαλανός.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κύριλλος δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὸ ποιμνιον τῆς ἐπαρχίας Πάφου προσκαλεῖ τὸ χριστευπώνυμον αὐτῆς πλήρωμα ὅπως ἐκλέξῃ τοὺς κεικανοσιμένους ἀντιπρόσωπους, οἵτινες μετὰ τῶν ἀρχιερέων, τῶν ἡγουμένων, τῶν βαθμύκων κληρικῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς μητροπόλεως Πάφου θὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν μητροπολίτου τῆς χηρευούσης μητροπόλεως Πάφου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Συνέδριον ἐξ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν συγκροτηθὲν ἐν Βηρυτῷ πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς πληρώσεως τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀπεφάσισε νὰ θεωρηθῆ ἄκυρος πᾶσα συνοδικὴ συνεδρία μὴ συνεχίζουσα τὸ ἔργον τῆς διακοπείσης ἐκλογικῆς συνελεύσεως νὰ ζητηθῆ παρὰ τοῦ τοποτηρητοῦ ἢ ἐπισπευσις τῆς ἐκλογῆς τοῦ πατριάρχου καὶ νὰ περατώσῃ τὴν ἐκλογὴν ἢ Ἱ. Σύνοδος ἐντὸς δεκαπενθημέρου νὰ προκηρυχθῆ κατὰ τῆς Ἱεραρχίας εἰρηνικὸς ἀποκλεισμός ἀπὸ μέρους τοῦ ποιμνίου ἀνά τὰς ἐπαρχίας ἐν ἣ περιπτώσει τὰ ἀνωτέρω δὲν θὰ ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν ἐπὶ τούτοις δὲ νὰ καταγγελθῆ εἰς τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας ἢ κωλυσιεργία τῆς πλειονοψηφίας, καλουμένας ὅπως ἐπέμβωσι πρὸς κανονικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Αἱ ἀποφάσεις αὗται θὰ ἀνεκοινοῦντο εἰς τὰς πολιτικὰς τῆς χώρας ἀρχάς, κατηρτίσθη δ' ἐπιτροπὴ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω καὶ παρακολούθησιν τοῦ ζητήματος. Οἱ ἀρχιερεῖς μαθόντες τὰς ἀπεφάσεις ταύτας τοῦ συνεδρίου δι' ἀνακοινωθέντος ἐκήρυξαν τοῦτο ἀναρμόδιον νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀρμοδιότητα κέκτηται μόνον ἡ σύνοδος τῶν ἀρχιερέων καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ ἔθνικα συμβούλια.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ διάσημος ἐν Κιέβῳ Λαύρα Κιεβο-Πετσέρσκη μετετράπη εἰς κομμουνιστικὴν λέσχην. Πρὸς ἀποτροπὴν πάσης ἐνδεχομένης ταραχῆς τοῦ λαοῦ, δι' ὃν ἢ ἐν λόγῳ Λαύρα ἀπετέλει μέγιστον ἱερὸν σέβασμα, ἐποποθετήθη στρατιωτικὴ δύναμις πρὸ αὐτῆς.

—Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρωσίας, προνοίᾳ τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν οἱ μπολσεβίκοι τὰ πάντα ἐμηχανεύθησαν ὅπως μὴ ἐορτασθῆ ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Ἀπηγορεύθη εἰς τὰ καταστήματα ἢ πώλησις δενδρουλλίων, ἀθυρμάτων καὶ δώρων, ὡς καὶ αὐτῆ ἡ ἀπλῆ αὐτῶν εἰς τὰς προθήκας ἐκθεσις. Οἱ ἀοιδοί, οἱ συνήθως μετέχοντες τῶν χορῶν τῆς ἐορτῆς ἐν τοῖς ναοῖς ὡς ψάλλται, εἰδοποιήθησαν ὅτι θὰ διαγραφοῦν ἐκ τῶν ἐνώσεών των, ἂν φωραθῶσιν ἐντὸς τῶν ναῶν ψάλλοντες, οἱ κώδωνες ἀφῆρέθησαν, τὰ δὲ παιδία ὠδηγήθησαν νὰ καθυβρίσωσι διὰ παντοίων ἀντιθρησκευτικῶν χυ-

δαιοτήτων τὰς θρησκευτικὰς τελετάς. Ἐπὶ πλέον κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐορτὴν πολλαχοῦ πυρραὶ ὄλαι ἔκαυσαν χιλιάδας εἰκότων ἐν ταῖς πλατείαις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἀντιπρόσωποι ρωσικῆς ἀδελφότητος ἐν Ἀθῶ ἀποτελουμένης ἐκ 460 μοναστῶν καὶ αὐτονομαζομένης «Ἀδελφότητος τῶν ἐν Ἀθῶ ρωσικῶν μονῶν καὶ κελλιῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου» κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἀπηυθύνθησαν πρὸς τὸν πρωθιεράρχην τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δι' ἐκτραγφδοῦντες τὴν θλιβερὰν οικονομικὴν κατάστασιν πάντων τῶν ἐν Ἀθῶ ρώσων μοναστῶν καὶ παρακαλοῦντες ὅπως τοῖς δοθῆ ἄδεια νὰ ἔλθωσιν εἰς Πολωνίαν ἐπὶ ζητείᾳ ἐλσῶν εἰς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων ρωσικῶν ἀγιορειτικῶν ἰδρυμάτων. Ἡ ἀναφορὰ τῶν ἐν λόγῳ ἀντιπροσώπων ἔτυχεν εὐμενοῦς ὑποδοχῆς ὑπὸ τῆς πολωνικῆς Ἱ. Συνόδου ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὸ πολωνικὸν ὑπουργεῖον τῶν θρησκευμάτων παράσχῃ τὴν ἄδειαν τῆς εἰς Πολωνίαν ἀφιξέως των. Τὸ ἐν λόγῳ ὑπουργεῖον ὅμως ἠρηνήθη τοῦτο ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸν ὀρθόδοξον ἐν Πολωνίᾳ λαὸν μασιζοῦσι ποικίλαι ἀνάγκαι μετὰ τὰ θλιβερὰ ἀποτελέσματα τοῦ μεγάλου πολέμου, τὴν γνώμην δὲ τοῦ ὑπουργεῖου τούτου συνεμερίσθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Πολωνίας, οὕτω δὲ ἐματαιώθη ἢ εἰς τὴν χώραν ταύτην μετάβασις τῶν ρώσων ἀγιορειτῶν.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρώμης, ἡ Α.Α. ὁ Πάπας ἀπηύθυνε ποιμαντορικὴν ἐγκύκλιον, ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐχεται τὴν διάσωσιν τῆς Ρωσίας ἐκ τῶν ἀθέων. «Ἡ ψυχὴ μας —γράφει— συνεκλονίσθη εἰς τὰ μύχια τῆς, διαπυθνομένη τὰ τρομερὰ καὶ πλήρη βλασφημίας ἐγκλήματα τὰ διαπραττόμενα καθημερινῶς κατὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σωτῆρος Κυρίου ἡμῶν». Περαιτέρω ἡ ἐγκύκλιος ἀνακεφαλαίωνει τὰς προσπαθείας τὰς καταβληθείσας ὑπὸ τοῦ ποντίφηκος πρὸς διάσωσιν τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ἐκ τῶν κακοποιῶν. Ἀποκαλύπτει ὅτι διαρκούσης τῆς διασκέψεως τῆς Γενεύης ὁ Πάπας ἐβολιδοδοσκόπησεν ὅλους τοὺς ἀντιπροσώπους ὅπως συνδυασθῆ ἢ ἀναγνώρισιν τῶν Σοβιετ μετὰ τὴν ἀνάληψιν ὑποχρέωσης ἐκ μέρους τῶν ὅπως σεβασθοῦν τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς Ἐκκλησίας. «Ἀτυχῶς—ἐξακολουθεῖ ἡ ἐγκύκλιος—ἡ ἄποψις αὕτη ἐθυσιάσθη εἰς ἐγκόσμιον συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἀπείρως καλλίτερον θὰ περιεφρουροῦντο ἂν αἱ κυβερνήσεις ἐπέμενον διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ». Περαιτέρω τονίζει ὅτι χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ ἐσώθη ὁ πατριάρχης Τύχων, καὶ τέλος περιγράφει τὰς προσπάθειας τῶν μπολσεβίκων πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Τέλος προσκαλεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ προσευχηθοῦν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ.

ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ

Ὁ ἔβραϊος φιλόσοφος Franz Rosenzweig, ἀποθανὼν περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐν Φράγκφουρτῃ εἰς ἡλικίαν 43 ἐτῶν, κατέλιπε μέγα ἔργον, ἥτοι νέαν μετάφρασιν τῆς ἔβραϊκῆς Βίβλου, ἣν ἐφιλοπόνησε τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Martin Buber. Ἡ μετάφρασις αὕτη θεωρεῖται ἀριστούργημα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημ. Π. Πασχάλη. *Μοναστηριολογία τῆς νήσου Ἀνδρου. Μονὴ Ἁγίας Εὐφύνης (Ἀναύπαισις ἐκ τοῦ Ἀνδριακοῦ ἡμερολογίου) 1930* — Ἡ Μονὴ αὕτη ἦτο γυναικεία, ἰδρυθθεῖσα ἐν τέλει τοῦ 17. αἰῶνος (1780) ὑπὸ τοῦ πρώην Μεσημβρίας Γρηγορίου τοῦ Σπυρίδου, ὅστις μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐπιστάσιαν τῶν ἀγαδελφῶν αὐτοῦ Λεοντίου καὶ Νικοδήμου διηύθυνεν αὐτὴν αὐτοπροσώπως καὶ ἐξέδωκεν ἐσωτερικὸν κανονισμόν ἐκ 12 κεφαλαίων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγορίου ἀνεγνωρίσθη ὡς ἰδιοκλήτης ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Γεώργιος. Ἡ Μονὴ διελύθη τῷ 1834. Ὁ κ. Πασχάλης συγκεντρῶσας τὰς περὶ αὐτῆς εἰδήσεις παρέχει καὶ βιογραφικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ Γρηγορίου πρώην Μεσημβρίας, Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου ΚΠ. Γρηγορίου Ε' περὶ τῆς Μονῆς καὶ ἀνέδοτον μνημονευτικὸν ἐγγράφον σχετικὸν πρὸς τὴν Μονήν.

G. A. Sotiriou, Bulletin de l'art byzantin (1924 — 1928.) Liège 1929. — Τὸ μελέτημα τοῦτο εἶνε ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Byzantion» (τόμ. IV 1927—1928), ἐν αὐτῷ δ' ὁ σ. ἀναφέρει τὰς νέας βυζαντινὰς ἐργασίας, τὰς ὅπως δὴποτε συμβαλλούσας εἰς τὴν διαφώτισιν διαφόρων βυζαντολογικῶν προβλημάτων, κρίνει δὲ καὶ τὰ συγγράμματα τῶν κορυφαίων βυζαντινολόγων καὶ ποιεῖται μείλιαν ἐν γένει παντὸς νέου στοιχείου τῆς βυζαντινολογίας.

Χριστοφόρου *μητροπολίτου Λεοντοπόλεως*, Ὁ Ἑλληνισμός καὶ ἡ νεωτέρα Αἴγυπτος. Κριτικὴ ἐπὶ τοῦ πρώτου τόμου τῆς ἱστορίας τοῦ αἰγυπτιακοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ κ. Ἀθαν. Πολίτου, Ἀλεξάνδρεια 1929. — Τὸ ἀμεσώτερον ἐνδιαφέρον τὸν κύκλον τῆς «Ἐκκλησίας» ἐν τῇ κριτικῇ ταύτῃ εἶνε αἱ ὁρθαὶ παρατηρήσεις τοῦ σεβ. κριτοῦ περὶ τῆς σπουδαίας δράσεως τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ἡ περὶ τῆς ὁποίας σιωπῇ ἀποτελεῖ ὄντως σημαντικώτατον μειονέκτημα ἱστορικῆς μονογραφίας περὶ τοῦ αἰγυπτιακοῦ

Ἑλληνισμοῦ. Ἄνευ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ παράγοντος, ὅστις ἐν τοῖς πλείστοις ἀπετέλεσε τὸν κύριον στήμονα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Αἴγυπτῳ, οὐδὲν περὶ τοῦτου ἱστορικὸν ἔργον δύναται νὰ λογισθῇ ἄρτιον.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Προκειμένου νὰ προσληφθῇ Γραφεὺς ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, προσκαλοῦνται οἱ κληρικοί οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ διορισθῶσιν ὡς ὑποβάλλωσιν αἴτησιν διορισμοῦ, παραδίδοντες ταύτην προσωπικῶς εἰς τὸν Α' Γραμματέα. Ἐν τῇ αἰτήσει δέον νὰ ἀναφέρωσιν οἱ αἰτοῦντες τὴν ἣν κέκτηνται σχολειακὴν μόρφωσιν, καὶ ἂν εἶναι εἰδήμονες γραφομηχανῆς καὶ στενογραφίας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Α. Ἱ. Συνόδου)

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Ἱερομόναχον Ἰωάννην Τριανταφυλλίδην κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης.

(Ἄγνωστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ 15 Μαρτίου 1930 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ καὶ ὥρᾳ 9 π. μ., ἵνα δικασθῆς ἐπὶ ἀποβολῇ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος καὶ σκανδαλώδει διαγωγῇ. Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὥσ' ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἔρημην.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Πρόεδρος

Ὁ Α' Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Α. Ρουμπάνης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΔΗΜΟΠΡΑΞΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Στεφανίῳ Ἱερᾶς Μονῆς ὁ «Ἅγιος Δημήτριος» διακηρύττει ὅτι: μὴ δοθείσας οὐδεμιᾶς προσφοράς κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν δημοπρασίαν διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀγρῶν Μάρθας καὶ Κελιά Ταξιάρχῃ ἐπαναλαμβάνεται αὕτη τὴν 9 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 μεσημβρινὴν ἐν Χιλιφοδίῳ καὶ ἐν τῷ συνῆθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου, τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Μητροπολίτου Κορινθίας ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν αὐτῶν συμφώνως τοῖς ὅροις τῶν προηγουμένων διακηρύξεων ἡμῶν, ὧν δύναται νὰ λάβωσι γινώσιν οἱ βουλόμενοι προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τατάρνης προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς ἐνοικιάσεως, ἐνεργηθησομένην ἐν Κερασόβῳ, ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογραφουμένου Εἰρηνοδίκου Ἀγραιῶν ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμ)λίου τῆς Μονῆς, τὴν 9ην Μαρτίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν, ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 12ης ὥρας π. μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας 1) Τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Τριποτάμου (Τα-

τάρνης) ἐπὶ γεωμόρφ καλλιεργούμενα κτήματα τῆς Μονῆς, τὰ εἰς τὸν συν)σμόν τοῦ χωρίου Τριποτάμου (Τατάρνης) ἐκμισθωθέντα ἐπὶ διετίαν καὶ λήξασαν ἤδη. 2) Τὰ εἰς τὸν συν)σμόν ἐκμισθωθέντα ἐπὶ διετίαν, λήξασαν ἤδη, ἐλαιόδενδρα τῆς Μονῆς, ὑπὸ τοὺς δρους τῶν ὑπ' ἀριθ. 9 καὶ 10 δημοσιευθεισῶν προκηρύξεων, ὧν οἱ βουλόμενοι δύναται νὰ λάβωσι γινώσιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμ)βούλιον ἰ. μονῆς Ἁγίων 40 Μαρτύρων διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως τὰ ἐν τῷ χωρίῳ Βασσαρά τέως δήμου Οἰνούτου καίμενα κτήματα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, με πρώτας προσφοράς, τὰς ἐν τοῖς συνταχθεῖσιν πίναξι ὑπὸ πραγματογνωμόνων ὀριζομένας, ὧν δύναται νὰ λάβωσιν γινώσιν οἱ βουλόμενοι παρὰ τῷ Ἡγουμενοσυμβουλίῳ τῆς Μονῆς ἢ δημοπρασία ἐνεργηθῆσεται ἐν Σπάρτῃ τὴν 23ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἡμέραι Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12. ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Σπάρτης, καὶ ἀντιπροσώπων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ Μονῆς, ἔξωθεν τοῦ Συμβολαιογραφείου κ. Ἰωάννου Κατσίτη, συμφώνως πρὸς τοὺς δρους ταύταριθμοῦ ἡμῶν διακηρύξεως.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,, ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΧΙΕΡΕΥΤΑΚΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΝΑ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου	Δ' ΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ † ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ † ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ ΕΠΙΤΡ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60. ΕΞΩΤ. ΦΡ. 60. ΑΜΕΡ. ΔΟΛ. 3 ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΝΑΩΝ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΔΡΧ. 100 ΝΑΩΝ ΧΩΡΙΩΝ 60. ΙΕΡΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ 30
---	--	---

Διεύθυνσις Συντάξεως: Μοσχονησίω 12α. — Διεύθ. Διαχειρίσεως καὶ Διευκρινιώσεως: Μέγ. Ἀρχιεπ. ὁδ. Φιλοθέης 21.

Τύποις «Φοῖνικες» Ὁδὸς Σταδίου 44 — Ἀθῆναι